

דימוי המלווה את רשימתה של אורין מוריס "כולם מוזמנים למסיבה"

ביקורת

כולם מוזמנים למסיבה

קובץ סיפורי הביכורים מציג דיוקן של מזרחי המנצח את הארצישראליות האשכנזית במגרשה שלה ונותר כעת ללא מטרה, ללא נקמה וללא זהות

פיגומים

יחזקאל רחמים

הקיבוץ המאוחד, הכבשה השחורה, 174 עמ'

אורין מוריס

ראשית לכול יש לומר: 'פיגומים' הינו ספר ביכורים ראוי מאוד, רציני ובעל עוצמה. ברובו, זהו סיפור הניכחו העצמית של יחזקאל רחמים, מהווה של עוני ותחושת קיפוח מזרחית להשתלבות במצב הארצישראלי, ולבסוף אף הצטיינות באקדמיה. זהו דיוקן של מזרחי המנצח את האשכנזים במגרשם שלהם - בשפה, בספרות, באוניברסיטה. האירוניה העגומה, שרחמים מודע לה היטב, היא שבניצחון ה'רציני' זה גלום הפסד משמעותי הרבה יותר - הסיכוי לגיבוש זהות מזרחית עצמאית ומפותחת הוא שנכחד במרוץ.

כאשכנזי חילוני (עם נטיית לב סוציאליסטית), החש עצמו במידה רבה כמו צ'ינגצ'וק - מעין מוחיקני אחרון - יש לכתוב מאמר זה קושי מסוים. ביחס לספר הנשען ביסודו על זעם עדתי מזרחי. בעיקר משום האידור הרב ביציאת ספרו של רחמים. כבר מזמן התאחתה האשכנזיות המדידה עם אותה מזרחיות מקופחת. כיום, ללא ספק, מארגני המסיבה שאליה רוצים כולם להיות מוזמנים כבר אינם בוררים על פי המפתח העדתי, אלא זה הכלכלי. בנקל אנו יכולים לדמות בעיני רוחנו את שמעון פרס ואיל גולן עולים לבמה, בזה אחר זה, לברך את המשתתפים. בדמה שזה מכבר נוכשה איזו זהות לבטינית חדשה

עצב ובלבול. מרב פורדאי, אוריינפוד (למעלה), יבאל נזרי, טייגר

וכל מה שנותר להם הוא ליהנות מן ההמתנה הארוכה שנשאה פרי. אך כאן מכה מומנט האשמה - הרצון לנצח את האחר במושגיו שלו אינו באמת מאפשר התענגות אלא כופה תבוסה והכשלה עצמית. המצב החקייני והבלתי אונטני אינו סובל עצמו וגזר הרס בדיוק במצב שבו ה'עצמי' חופשי מהתנגדות. המזרחי, על פי רחמים, חייב להמציא, או למצוא

בשלב זה מגיעה הביקורת העדתית לקיצה, וקורא זה נאלץ להודות בחזקו, בפתיחות ובכנותו של הספר. קשה להחמיץ, תוך קריאה, את סמיכותם של הסיפורים לקורות חייו של כותבם ואת רציפותם הממפה למעשה את התפתחותה של תודעה. הציר הביוגרפי משמש כשדרתו של הספר ומאפשר לו אף להפליג בחיקפו הרחוק למחוזות של אגדה (דג הוזהב)